

## متن پیاده سازی شده

### بسم الله الرحمن الرحيم

مستحضری عرض کردیم اشکالاتی که آقایان به مرحوم میرزای قمی کرده اند وارد نیست و ما برخی اشکالات دیگر به مرحوم میرزا کردیم؛ اشکال اول ما به مرحوم میرزا گذشت. اشکال دوم ما به میرزا: آیا در همه خطابات کلام میرزا جریان دارد یا نه فقط در خطباتی مثل یا ایها الذین آمنوا... جریان دارد؟ در آیات و روایات الی ماشاءالله خطباتی غیر از یا ایها الذین آمنوا و... وجود دارد. استاد علیدوست: این بحث یک بحث عمیقی است و یکی از بحث های روز همین است؛ که ما نسبت به الفاظی که شارع به کار برده است چطور باید عمل کنیم؟ 1400 سال از این الفاظ می گذرد ما با این الفاظ چکار کنیم؟ یک مینا این است که ما این الفاظ را با صدر اسلام و با مصادیق صدر اسلام لحاظ کنیم و همان واژه با همان معنا و با همان مصادیق لحاظ کنیم؛ اوفوا بالعقود مثلاً؛ در سرقفلی، معاملات بانکی و... جریان ندارد چرا که این ها مصادیق اوفوا در زمان صدور خطابات نبوده اند. مبنای دوم: الفاظ را تابع زمان و مکان معنا کنیم و نیاز نیست صدر اسلام را لحاظ کنیم. برخی دانشگاهی ها گفته اند و در کلام میرزای قمی هم بود.

استاد علیدوست: باید فقیه ضمن اینکه اصرار بورزد بر مصطلحات عصر تشریح، ولی مهم کشف توانایی الفاظ است؛ یعنی معانی الفاظ، کش دار است و فقیه می تواند معنا را جابه جا کند؛ مثال: مفاهیمی مثل پیراهن معنایش چیست؟ اگر بخواهیم معنا کنیم مشکل است؛ و این معنا کش دار است پیراهن با آستین؛ بدون آستین؛ با یقه، بدون یقه و... در درون شریعت هم همین است مثلاً نماز چیست؟ کسی می گوید نماز آنی است که رکوع و سجده دارد. دیگری گوید پس نماز غرقی و میت چیست؟ اینها که رکوع و سجده ندارند... و این ها به خاطر کش دار بودن معانی است. فقیه باید معنا را با کش دار بودنش بفهمد و سایر مصادیق را به همان مصادیق زمان تشریح برگرداند مثلاً برخی عقود جدید را به عقود زمان تشریح برگرداند؛ و این کار سختی است و فقیه می تواند این کار را انجام دهد.

استاد علیدوست: بحث میرزا یک بحث عمیقی است؛ ما پرونده این بحث را می بندیم اما شما پرونده را باز بگذارید. بحث هفتم: هدف از اجتهاد چیست؟ مجتهد چکار می خواهد بکند؟ آیا می خواهد کشف شریعت بکند یا فهم حجت آنچه که احتجاج می شود به نفع یکی و علیه دیگری؟

ممکن است برخی بگویند: جواب این خیلی روشن است و مجتهد به دنبال هر دو است (اول جلد 2 کفایه این مطلب آمده است). برخی هم ممکن است بگویند: طرح این بحث غلط است، چرا که کشف شریعت قسیم فهم حجت نیست؛ چون کسی که به دنبال کشف شریعت است به دنبال فهم حجت می رود و لذا هر کشفی فهم حجت است و هر فهم حجتی به نوعی کشف است.

الحمد لله رب العالمین